

NARODNI DNEVNIK

Izhaja vsak dan opoldne, izvenredno nedelj
in praznikov.

Mesečna naročnina: V Ljubljani in po
pošti: Din 20.—, inozemstvo Din 30.—.

Neodvisen političen list.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO:
SIMON GREGORČIČEVA ULICA ŠTEV. 13.
TELEFON ŠTEV. 552.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.
Pisnim vprašanjem naj se priloži znamka
za odgovor.
Račun pri poštnem čeku, uradu štev. 13.633.

Spectator:

Francoski fašizem.

V zadnjem času je opaziti, da nagib-
lje znaten del francoskega javnega mne-
nja k — fašizmu. Veliki desničarsko-bul-
varski listi polnijo svoje stolpce s sim-
patičnimi prikazovanji fašistovske dikta-
ture v Italiji, ki jo smatrajo politični
krogi desnice kot nekaj vzor. Razumljivo
je, da se levičarski tisk ne strinja, in
radi tega priobčujejo strupene izlive
proti nastajajočemu kultu diktature. Zu-
nanji povod za ostro polemiko o fašizmu
pa je dala brez dvoma ustanovitev or-
ganizacij »plavosrajčnikov«, ki naj bi
bili nekak pendant italijanskemu fa-
šizmu.

Doslej so te organizacije, slične nem-
skim »vaterländische Verbände«, tajile
svojo fašistovsko afirmacijo. Pred dobri-
mi štirinajst dnevi pa so se povezale v
enoto ter si izmislile skupno ime: »Fai-
sceau des Combattants et des Producte-
urs«.

Ta organizacija pa se razlikuje od
»udarnikov« rojalistične skupine okoli
Daudetovega lista »Action Française«,
znane pod nazivom »camelots du roy«. Slednji, ki ju komandirata Léon Daudet
in zagovornik absolutne monarhije, Char-
les Maurras, so »aktivisti« francoskega
monarhizma in lomijo kopje za Filipa
Orleanskega.

Kakor je razvidno iz programa fran-
coskega fašizma, ne smatrajo načelnost
vprašanja: republika ali monarhija?
kot bogve kako važno stvar. Enotna vez,
ki jih drži, je obramba proti tkzv. ne-
posredni nevarnosti za državno avtoriteto
in nacionalno disciplino. Ta pro-
gram sloni nekoliko na demagogiji. Fa-
šisti vedo, da morejo pridobiti simpatije
v buržuaziji le na tak način, da se afirmi-
rajo kot obrambna garda proti vsaki le-
vičarski revoluciji. Korenine tega gibanja
pa segajo brez dvoma globoko v franco-
sko zgodovino. Od l. 1789. do danes vi-
dimo celo verigo sličnih tvorb. Republi-
ka, prvo cesarstvo, doba restavracije,
meščanska kraljevina, druga republika,
drugo cesarstvo in končno tretja republi-
ka: to in tako valovanje je krepilo v
večji ali manjši meri upanje vsakokrat-
nih ekstremistov, da se bo že nekako po-
srečilo razlrgati republikansko - parla-
mentarno ustavo.

Da je tudi v Franciji mogoč naval fi-
zično organizirane desnice — in sicer
kljub poznejšemu neuspehu — nas uči
doba bulanžizma. Pa tudi pred vojno so
imela današnjemu fašizmu podobna gi-
banja precejšnjo atrakcijsko silo. Treba
si je prečitati mnenje tako mirne priče,
kakor je Anatole France v svojem roma-
nu Monsieur Bergeret à Paris, ki je del
njegove zbirke Histoire contemporaine.
Tu vidimo, kako je nekdanji ministrski
predsednik izza pariške komune, Jules
Méline, ravnaval se po geslu: »Nikdar
ne vemo...« prav skrbno negoval cest-
no politiko rojalizma. Pariz še ni pozabil
dneva, kako so predsedniku republike,
Loubetu, o priliki dirke za Grand Prix
v Longchampu zmrevarili cilinder. Šele
Dreyfusov proces je napravil pouličnim
orgijam rojalistov konec.

Mnogo je še nasprotij med posamez-
nimi skupinami fašistov, toda vsa zna-
menja kažejo, da se bo tudi v Franciji
razpasla fašistovska ideologija.

Ni se pa bati, da bi postal fašizem v
Franciji tako močan, kakor je v Italiji.
Predvsem je izključeno, da bi Pariz tako
mirno prenašal nasilja, kakor jih prena-
ša Rim. Revolucionarna zgodovina Fran-
cije je že preveč prepočila vso deželo s

Dvanajstine sprejete.

ZAKONSKI NAČRT O IZENAČENJU DAVKOV BO PREDLOŽEN SKUPŠČINI
V ENEM MESECU.

Beograd, 30. nov. Včeraj ob 9.30 dop.
se je seja skupščine nadaljevala. Prvi je
govoril poslanec Smodej, ki protestira
proti temu, da vlada na seji ni zastopana
in ker se je seja udeležilo zelo malo po-
slancev. Predsednik izjavi, da zastopa
vlado drž. podtajnik Neudorfer.

Nato je govoril dr. Kraft o davčnem si-
stemu v Vojvodini. Stojadinović mu je
odgovoril na njegova izvajanja. Vlada
uvideva težko stanje v Vojvodini in v
drugih krajih ter bo šla v vsakem oziru
prebivalstvu na roko. Govornik nadalju-
je, da izterjuje finančni minister davke
iz prejšnjih let. V Vojvodini je mnogo
neplačanih dolgov.

Za njim je govoril posl. Voja Veljković
v imenu demokratskega kluba. Veljko-
vić povdarja, da finančni minister ni do-
sleden. V skupščini govori drugače, in
zopet drugače izvaja v praksi. Do tega
časa še ni končan račun za zadnje in
predzadnje proračunsko leto. Ekspoze fi-
nančnega ministra je bil zelo kratek in
mestoma nepopoln. Stedenje je prvi po-
goj vsakega gospodarstva. Fin. minister
ni upravičen, da štiti dinar s prodaja-
njem in nakupovanjem inozemskih de-
viz preko Narodne banke. To je nova
pravica, katero si lasti finančni minister
in ki jo je dosedaj protizakonito izvajal
in bi sedaj hotel, da se ta njegova nedo-

pustna praksa še uzakoni. Finančni mi-
nister je prekoračil kontingent, ki je bil
določen z zakonom. Ministrska akcija se
more sestajati le v tem, da se dinar sta-
bilizira in da se prekrizajo vse špekula-
cije privatnih oseb na borzi. V imenu
kluba izjavlja, da bo glasoval proti dva-
najstini.

Dopoldanska seja je bila nato kon-
čana in se je ob 17. nadaljevala.

Na popoldanski seji

je govoril kot prvi poslanec SDS Juraj
Demetrović, ki je predložil nekaj
amandmanov in izjavil, da bo glasoval
proti dvanajstini.

Poročevalec vladne večine Gavrilović
je prečital sledečo izjavo: »Kot član
vladne večine trdim, da ne bo minil me-
sec dni, ko bo vlada izročila nar. skup-
ščini zakon o izenačenju davkov v celi
državi (ploskanje večine) in potem bo-
do prenehale vse pokrajinske zamere.
V celi državi bomo potem plačevali
enako.

Nato se je vršilo glasovanje. Glasovalo
je skupaj 242 poslancev in sicer 171 za
in 71 proti. Tako so bile dvanajstine
sprejete. Seja se danes ob 9. dop. nada-
ljuje. Danes se prične specialna debata
o dvanajstini.

Pašić za izenačenje davkov.

Beograd, 30. nov. Včeraj popoldne se
je v radikalnem klubu nadaljevala di-
skusija o davkih v Vojvodini in ostalih
pokrajinah. Med drugim je govoril tudi
finančni minister, da se more davčno
vprašanje regulirati samo z izenačenjem
davkov v celi državi. G. Pašić se je za

izenačenje davkov zelo zanimal, rekoč
da bi bilo znižanje davkov samo v eni
pokrajini krivično, ker bi vzbudilo veli-
ko nezadovoljstvo v ostalih pokrajinah.
Vojvodinski radikali so se s Pašićevo
izjavo zadovoljili in so na popoldanski
seji glasovali za dvanajstine.

NAZADOVANJE NAŠEGA REČNEGA BRODOVJA.

Beograd, 30. nov. Polemika med bro-
darskim sindikatom in prometnim mini-
strom še vedno traja. Pred vojno je ob-
stajalo samo Srpsko brod. društvo, ki je
imelo 12 parobrodov in 65 vlačilcev. Po
vojni se je plovni park povečal, ker je
mного ladij ostalo na našem ozemlju.
Mirovna konferenca je ves zaostali park
prisodila naši državi kot reparacije. Se-
daj ima brodarski sindikat 94 parobro-
dov, 583 vlačilcev, 52 pontonov in 19 pri-
stanišnih mostov in 1 plovno delavnico.
To je največji plovni park na Donavi.
Kljub vsemu temu brodarski sindikat ni
zadostil vseni zahtevam, ampak se opa-
ža stalno nazadovanje. Zlasti inozemska
privatna paroplovna društva izpodrivajo
naš promet.

Brodarski sindikat tudi ni ugodil pro-
metnim razmeram in zvebam v naši no-
tranjosti. Prometni minister je bil radi
tega prisiljen storiti potrebne korake, da
se te razmere nehajo.

PROGRAM SKUPŠČINSKEGA DELA.

Beograd, 29. nov. V skupščini bodo
danes izglasovane dvanajstine. Nato bo-
do skupščinske seje odgodene za nekaj
dni. Med tem časom bodo končane kon-

svobodoljubljem, da bi bila mogoča tudi
samo podobna diktatura, kakor je Mus-
solinijeva. Poleg tega pa je tudi franco-
ski kmet čisto nekaj drugega ko itali-
janski kolon, da o razredni zavednosti
francoskega delavca niti ne govorimo.

V vsakem narodu je pač skupina lju-

venceje, ki bodo predložene plenumu
skupščine. Izvršiti pa se mora tudi rati-
fikacija poštinih konvencij.

Parlamentarni krogi trdijo, da bo tak-
oj po izglasovanju dvanajstin fin. mini-
ster dr. Stojadinović odpotoval v Pariz
radi sklenitve novega posojila. Misli se,
da bo Stojadinović odpotoval tudi v Lon-
don.

DELO BALKANSKE KOMISIJE ZVEZE NARODOV — KONČANO.

Beograd, 30. nov. Komisija Zveze na-
rodov, ki ima nalogo, da na licu mesta
prouči grško-bolgarski konflikt, je že
uredila potrebno gradivo za svoje poro-
čilo. Komisija je zbrala tudi mnogo po-
datkov o komitski akciji v Srbiji. V splo-
šnem prevladujeta v komisiji dve stru-
ji. Prva misli, naj se to gradivo zbere le
v informativni obliki in naj se le doda
poročilu brez ozira na njegovo oceno,
druga struja pa zagovarja stališče, da se
podatki o akciji komitov obširno kome-
ntirajo in obenem označijo sredstva, kako
bi prišlo do trajnega miru na Balkanu.
Mišljenje te druge skupine odgovarja
bolj mandatu, ki ga je anketna komisija
dobila od Sveta Zveze narodov. Vse pa
kaže, da ne bo niti prva niti druga stru-
ja zmagala in da bodo mnoga vprašanja
ostala nerešena.

di, ki ne pozna demokracije in ki se
cpaja ob misli vladanja. Zato dobiva tu-
di Francija svoje fašiste. In vse kaže,
da bo edini pomen francoskih fašistov
ta, da bodo dokazali, kako je fašizem na-
pačen in nemogoč v državi, kjer je de-
mokracija uveljavljena.

Nova čehoslovaška vlada.

Praga, 30. nov. Nova čehoslovaška vla-
da bo najbrže sestavljena še danes, da ne
bo treba dr. Benešu podpisati Locarn-
skega sporazuma kot designirani mini-
ster, temveč kot aktivni.

V poučenih krogih se trdi, da se izve-
de redukcija ministrstev. Mesto 17 mini-
strstev bo odslej samo 15, ker se opustita
ministrstvo za prehrano in ministrstvo za
izenačenje zakonov. (Kdaj se izvrši to
pri nas? Op. ured.)

Od 15 ministrov bo 11 poslancev in 4
uradniki. Ministrski predsednik bo še
nadalje vodja zemljoradnikov Švehla.
Agrarci dobe poleg tega poljedelsko in
prosvetno ministrstvo. Narodni socialisti
dobe vojno in zunanje ministrstvo. Vojni
minister postane najbrže posl. Stříbrný.
Socialni demokrati dobe železniško mi-
nistrstvo in ono za soc. politiko, zato pa
izgube ministrstvo za javna dela, ki pri-
pada novi obrtniški stranki. Klerikaleci
dobe poštno ministrstvo ter ministrstvo
za narodno zdravje.

Najvažnejša izprememba pa se izvrši
v notranjem ministrstvu. Mesto agrarca
dr. Malypetra pride šef politične uprave
na Moravskem dr. Černý. Narodni demo-
krati obdrže trgovinsko ministrstvo, iz-
gube pa finančno, katero prevzame zna-
ni finančni strokovnjak dr. Engliš, pri-
staž propadle narodne stranke dela.

LJUBA JOVANOVIĆ V VEL. KIKINDI.

Beograd, 30. nov. V Vel. Kikindi se
mudi že nekoliko dni bivši predsednik
narodne skupščine Ljuba Jovanović. V
njegovi družbi se nahajata tudi naš posl.
v Pragi Ljuba Nešić in bivši prometni
minister Andra Stanić.

ZMAGA HSS V SLAVONSKEM BRODU

Zagreb, 30. nov. Včeraj so se vršile
občinske volitve v Slav. Brodu. Izid volit-
ev je sledeč: HSS 10 odbornikov, radi-
kali, ki dosedaj niso imeli nobenega od-
bornika, so dobili 3, SDS 2, komunisti 6,
židje 2, kafedžije 2.

FASISTI SILIJO PRIMORCE, DA DAJO DOLARJE.

Trst, 30. nov. V Julijski Benečiji so
pričeli fašisti z vso silo pritiskati na ju-
goslovensko prebivalstvo, da plača dol-
larje za odplačilo prvega obroka italijan-
skega dolga v Ameriki. Fašisti in župani
hodijo od hiše do hiše in povsodi silijo
ljudi, da plačajo 25 lir za odplačilo dol-
ga. Delavcem po tovarnah se kratko-
malo odteguje od plače 25 lir, samo da
se morejo fašistovski prvaki izkazati z
višjo zbirko. Z ozirom na slabo letino in
silovito preobdavljenje prebivalstva je to
izsiljevanje denarja vredno največje ob-
sodbe. To tem bolj, ker ljudje zama-
najo na izplačilo vojne odškodnine. Po-
misliti je treba končno, da so člani kra-
ljeve rodbine plačali samo po 125 lir, do-
čim mora tudi najbolj reven delavec pla-
čati 25 lir.

ZA ZBOLJŠANJE PLAČ UNIVERZI- TETNIH PROFESORJEM.

Beograd, 30. nov. Na včerajšnji skup-
ščini univerzitetnih profesorjev je bila
sprejeta resolucija o slabem materijel-
nem stanju univerzitetnih profesorjev,
ki si morajo pridobivati postranska sred-
stva, če se hočejo preživljati.

POGAJANJA Z GRŠKO.

Beograd, 30. nov. Po vestih iz Aten
je grška vlada določila 3 delegate, ki bo-
do skupno z našimi delegati uredili od-
nošaje med našo svobodno zono in gr-
škimi oblastmi. Delegatom bodo dode-
ljeni tehnični uradniki.

Lloyd George o francoski krizi.

Bivši veliki britanski ministrski predsednik je objavil te dni nad vse zanimiv članek o vzrokih francoske krize, ki temelji v prvi vrsti na neurejenem finančnem vprašanju.

Ob koncu vojne je imela Francija 120 milijard frankov vojne dolga. Polagoma je ta dolg narasel na 170 milijard in bo znašal koncem tega leta 188 milijard.

Paradokso je, da vodi francoski narod tako lahkomisljeno državno gospodarstvo, ko pa spada vsak Francoz med najbolj varčne in skromne ljudi na svetu. To je tembolj nerazumljivo, ker je Francija vseskozi demokratska država in ima parlament vso moč v rokah. Vzrok tega paradoksa je v tem, da se Francoz tako nerad loči od svojega denarja. Zato se upira prevelikemu obdavčenju ali ga pa skuša vsaj odložiti. Anglija in Amerika sta že med vojno silno zvišale davke in pričele z znižanjem davkov šele potem, ko je bil velik del dolgov že odplačan. Francija ni postopala tako. Francoski finančni ministri so si skoraj vedno pomagali s posojili. Med vojno so opravičevali nepovišanje davkov z izgubo najbogatejših provinc, po vojni pa je obnova porušeni provinc bila novi izgovor, ki je rešil devet desetih neporušenih provinc pred novimi davki.

Vsled tega je moral postati deficit vedno večji, pa čeprav se je skušalo tajiti, da bi sploh obstojal kak deficit. Deloma je bilo tudi mogoče dokazati, da ni deficita, ker dve tretjini vseh izdatkov sta šli na račun obnove porušeni pokrajin in izplačevanja invalidnih. Oboje pa je pravzaprav zakrivila Nemčija in z zatrdilom, da mora Nemčija plačati, se je tudi rešilo vprašanje deficita.

Vprašanje obmejnega kolodvora

Te dni bo, kakor poročajo listi, razpravljala posebna komisija o vprašanju skupnega obmejnega kolodvora v Mariboru. To vprašanje je že staro; nastalo je takoj po definitivni določitvi meje med Avstrijo in Jugoslavijo in se vleče ves ta čas, ne da bi prišlo z mrtve točke.

Meja je povsod ovira prometu, posebno pa danes, ko zahtevajo nove povojne razmere večjo kontrolo prekomernega prometa, tako s političnega kakor tudi z gospodarskega, posebno carinskega ozira, še večja pa postane ta ovira, če se uvede dvojna kontrola, kakoršno imamo danes skoro na vseh prehodnih točkah naših mej. Najprej morajo potniki potrditveno čakati in izgubljati čas, da jim pretepijo obisti in žepe avstrijski obmejni orožniki in cariniki v Spilju, potem se pa morajo podvreči enaki proceduri v našem Mariboru, kjer jih pričakujejo naši državni organi.

Nič čudnega ni tedaj, če je postala ideja skupnega obmejnega kolodvora simpatična predvsem potujočemu občinstvu, dalje pa tudi službojujočim uradnikom. S skupnim obmejnimi kolodvorom se zmanjša dosedanja revizijska procedura za polovico. Na skupnem kolodvoru bi izvršila naenkrat in istočasno vso kontrolo po en zastopnik naše in po en avstrijske uprave.

Načelno torej ne more imeti nihče averzije ali pomislekov proti instituciji skupnega obmejnega kolodvora, gre pa pri tem za nekaj drugega — za vprašanje, kje naj se ta institucija ustanovi — v Avstriji ali v Jugoslaviji? V Avstriji prihajajo v poštev kolodvori v Spilju, Ernovžu in eventualno tudi še v Lipnici, dočim je na naši strani na tej progi sposoben za vršenje teh poslov samo kolodvor v Mariboru.

Pri odločanju o končni rešitvi tega vprašanja so merodajni trije razlogi: ekonomski, nacionalni in ubikacijski. Baš v tem se pa mnenja močno razlikujejo. Dočim je Avstrija iz ekonomskih razlogov za ustanovitev skupnega obmejnega kolodvora na njenem teritoriju, so naši krogi, vsaj deloma, proti ustanovitvi v Mariboru — iz nacionalnih ozirov. Ubikacijski razlogi govore brez dvoma za Maribor.

Toda Nemčija de'ansko ni plačala in vprašanje deficita je ostalo nerešeno. Sedaj se je skušalo javnost prepričati s tem, da se je dejalo, da treba smatrati vse vsote, ki jih je Nemčija bila dolžna, kot francosko posojilo Nemčiji, katero se mora povrniti iz reparacijskega fonda. Javnost je bilo mogoče s tem prepričati. Ni se pa dal prepričati frank. Ta je pričel padati in vsi poskusi politikov, da bi se frank dvignil, so bili brezuspešni. Clemenceau, Poincaré, Millerand, Caillaux, Herriot, vsi so padli in edino Briand še plava na površju. Toda tudi on ne bo mogel rešiti vprašanja, če ne bo francoski davkoplačevalec spoznal, da se z večjimi davki in francoski posestnik rent z moratorijem. Francoski kmet tvori polovico prebivalstva Francije, od vseh davkov pa plača komaj stotinko. Vsa dohodnina, ki jo je plačal francoski kmet l. 1923 je znašala samo 95 milijonov.

Vsled padca franka pa odplačuje francoski kmet vseeno dolgeve Francije. Kmet, ki je kupil l. 1914 francoske papirje za 100 zlatih frankov, dobi danes za nje samo 20 zlatih frankov. Na ta način plačuje Francija svoje dolgeve s tem, da jih ne plača. Tako stanje pa postane polagoma nevdružno. Le malo upanja pa je, da bi iz sedanjih strank izšla rešitev. Leve stranke so odvisne od pomoči kmetijskih volilcev v jugu, desnica pa se opira na kmetijske glasove na severu. Edina rešitev bi bila, če bi se našel patriotičen mož, splošno spoštovan in brez slavohelepija, ki bi nastopil slično ko Waldeck-Rousseau, ki je rešil Francijo po Dreyfusovi aferi. Toda, ali se bo tak rešitelj našel? Če ga bo Francija dobila, potem ga bo pozdravila kot rešitelja — da ga kasneje križa.

Pri tem se vidi, da hočejo biti Avstriji predvsem praktični ljudje, ki zahtevajo ustanovitev obmejnega kolodvora na njihovem teritoriju, ne ozirajo se na nacionalne in obče politične pomisleke. Skupni kolodvor bo brez dvoma važna gospodarska pridobitev za kraj, kjer bi se ustanovil in Maribor bi brez dvoma samo profitiral z njim. Oni naši krogi, ki so iz zgolj nacionalnih in političnih vzrokov proti skupnemu kolodvoru v Mariboru na to dejstvo pozabljajo in se ne zavedajo, da njihov strah ni dovolj tehten in da onih nekaj nemških uradnikov in uslužbencev ne more nikakor škodovati naši mariborski nacionalni poziciji, vsaj ne v taki meri, da bi radi tega morali zavreči gospodarsko pridobitev.

Res je, da bi z ustanovitvijo skupnega obmejnega kolodvora dobili v Maribor nekaj avstrijskih (nemških) uradnikov, nameščenecv in članov njihovih družin, toda kot tuji državljani bi politično ne pomenili ničesar, nacionalno se jih pa menda tudi ni treba bati. Naša nacionalna pozicija v Mariboru bi bila presneto slaba, če bi prišla v nevarnost že radi par tujcev.

Ostaja samo še vprašanje namestitve teh novih ljudi, ki bi jih dobili v Maribor iz Avstrije. Res je, da je stanovanjska beda v Mariboru neznosna, toda prav tako, kakor v Mariboru tudi v Spilju, Ernovžu in Lipnici sedaj še ni stanovanj za naše nameščenecv, ki bi se tam nastanili, če bi se skupni kolodvor ustanovil v enem teh krajev. Avstriji to vedo, izjavljajo pa, da so takoj pripravljene zgraditi jih. V Mariboru bi se to vprašanje lahko rešilo z dograditvijo drugega nadstropja na stavbi sedanjega glavnega kolodvora, kar se je s svojočasno že nameravalo. Kolodvorsko postelje bi s tem postalo stavba, ki bi res lahko reprezentirala. Dalje bi pa bilo treba skrbeti tudi za splošno dopolnitev sedanjega kolodvora. Glavni tiri bi se morali na vsak način pokriti, vsaj tako kot so n. pr. na kolodvoru v Beogradu.

Zato zahtevamo od komisije, ki bo o tem odločala, da stori vse, da dobi skupni obmejni kolodvor naš Maribor. Preč z vsemi nestvarnimi pomisli. Bodimo že enkrat praktični in širokopotezni!

Politične vesti.

= »Jutro« postaja smešno. Dr. Ravnihar je poslal »Slovenec«, ki je v dopisu iz Celja poročal, češ da je bil v Celju sestanek med dr. Ravniharjem in dr. Žerjavom, popravek, s katerim je dematerialno priobčeno vest. Zaradi tega je dr. Ravnihar po Jutrovem postal sotrudnik »Slovenca«. Ali naj bi mari poslal popravek »Jutru« o tem, kar je poročal »Slovenec«? Seveda je jasno, kaj je hotelo »Jutro« s svojo neumno notico. Pa je suneč čisto zgrešilo in za današnje čase prav nič ne zaleže ljudje se smejejo, pač pa bi obžalovali dr. Ravniharja — naj nam oprost, če to konstatiramo, — če bi se mu moglo očitati, da je postal »Jutrov« sotrudnik. Če pa je »Jutro« s svojo duhovito notico nameravalo prirediti kampanjo za občinske volitve, kar bi bilo sklepati po ostali vsebini notice, tedaj mu pa povemo, da je to odločno prežgodoj. Mu ne bo ostalo smodnika za zadnje dni, če bo že sedaj streljalo iz topov največjega kalibra.

= Iz ekspozicije finančnega ministra. Pri utemeljevanju dvanajstin je navedel fin. minister med drugim sledeče podatke: Izdatki so poračunjeni v dvanajstih na 4101 milijonov dinarjev. V primeri z lanskim poračunom pomenijo dvanajstine povečanje drž. izdatkov za 1846 milj. To povečanje je nastalo, ker se bo izdalo za pokojnine 285 milijonov več, za uradnike 115, za invalide 100 milijonov in ker se bodo povečale razne investicije. Tako se povečajo izdatki železniškega ministrstva za 436 milijonov, ministrstva za javna dela za 97 in poljedelskega za 52 milijonov dinarjev. — Zato pa so tudi narasli državni dohodki. Tako so dohodki tekom prvih devet mesecev letošnjega leta v primeri z dohodki v prvih devetih mesecih

lanskega leta narasli od trošarine za 81 milijonov, od direktnih in indirektnih davkov za 294, od carine za 300 in dohodki od monopola za 31 milijonov ali od vseh teh panog za 900 milijonov. S tem je doseženo ravnovesje. Da se olajša stanje poljedelstva, se odpravijo izvozne carine na žito in živino, dočim se bodo uvozne carine za industrijske izdelke pri sklepanju trgovinskih pogodb z drugimi državami znatno znižale. Minister je nadalje priznal, da so davki že previsoki in izjavil je, da se odpravi v Vojvodini, Hrvaški in Slavoniji davek na premoženje. Načrt za izenačenje davkov se izdeluje in bo v kratkem predložen skupščini.

= Seja skupščine. Tudi na sobotni seji se je nadaljeval dvoboj med St. Radičem in Sv. Pribičevićem. Po prečitani zapisnika prejšnje seje in odpravi drugih formalnosti je imel St. Radič velik govor. Govoril je o izvajanju politike sporazuma ter ostro napadal svoje hrvatske nasprotnike. Zlasti ostro je napadel Sv. Pribičevića, kateremu je dejal, da je bil sluga Tisze. Pribičević je ostro reagiral na Radičeve besede in med drugim omenil, kako je nekdo St. Radič pisal o pok. kralju Petru. Koncem svojega govora je zavračal Radičeve trditve, da bi bil on agent Italije, pač pa je mogoče, da je bil Radič na ljubljanskem shodu v službi Italije, ker Radič še danes ni odgovoril na znano pismo grofa Sforze.

= Sprejem locarnskega sporazuma v nemškem parlamentu. Kakor smo že poročali, je bil locarnski sporazum sprejet v nemškem parlamentu z veliko večino, z 291 glasovi proti 174, dočim se je 8 poslancev vzdržalo od glasovanja. Kakor je ta večina velika, vendar ni dvotretjinska. Vsled tega bi mogli

nemški nacionalci v smislu ustave zahtevati, da se izvršitev tega glasovanja odloži za dva meseca. Poslanci plemenske (völkische) stranke so tudi zahtevali, da se to zgodi in če bi nemški nacionalci glasovali za njihov predlog, potem bi ti dobili tudi eno tretjino glasov, kolikor je potrebno za odločitev izvršbe glasovanja. Nemški nacionalci so pač znali, da bi v tem slučaju večina izjavila glasovanje za nujno in bi imel predsednik republike odločiti, če podpiše zakon in če ga da objaviti ali ne. Ker je brez vsakega dvoma, da bi Hindenburg to storil, bi vsa Nemčija videla, da je predsednik, kandidat nemških nacionalcev, proti njim, kar bi zelo škodovalo poziciji nacionalcev. Zato ti niso glasovali za predlog fašistov.

= Podpis locarnskega sporazuma. Predsednik nemške republike je podpisal v soboto zakon o locarnskem sporazumu. Takoj nato je bil zakon objavljen v službenem listu. Nemška delegacija z dr. Lutherjem in Stresemannom na čelu je večeraj odpotovala v London. Tudi delegati ostalih držav so že odpotovali. Za Francijo bosta podpisala protokol Briand in Berthelot, za Belgijo: Vandervelde in Rolin, za Italijo: Scialoja in Pilotto, za Češkoslovaško: dr. Beneš in za Poljsko grof Skrzynski. — V zvezi s podpisom sporazuma se bodo vršila tudi važna politična pogajanja. Tako nameravajo Nemci sprožiti celo vrsto vprašanj, kakor: vprašanje uprave v zasedenem ozemlju, nemške aviatike, splošne razorožitve in vprašanje vstopa Nemčije v Zvezo narodov. Briand in Vandervelde sta sporočila Chamberlainu, da sta odločena o teh vprašanjih prirediti pogajanja. — Zatrjuje se dalje, da bo Briand dal Chamberlainu obširna pojasnila o svojih pogajanjih s Čičerinom, ki je baje namignil, da bi tudi Rusija vstopila v Zvezo narodov, če bi bilo rešeno vprašanje njenih predvojnih dolgov in če bi se Rusiji dovolilo večje posojilo.

= Važne izjave dr. Beneša. Pred svojim odhodom v London je podal dr. Beneš na seji stalnega parlamentarnega odbora svoj eks-pozé. Po izrpnih debatah je izjavil dr. Beneš, da ga veseli, da so vsi zastopniki strank za locarnski sporazum. Češkoslovaška bo tudi v bodoče ostala zvesta svoji miroljubni politiki, toda razorožitev ima smisel le, če je splošna. Da so odnosi z Nemčijo dobri, je tudi zasluga Češkoslovaške, ki je kot prva sklenila z Nemčijo trgovinsko pogodbo s ključno največje prednosti in se kot prva država izjavila za vstop Nemčije v Zvezo narodov. Glede nemškega manjšinskega vprašanja je dejal dr. Beneš, da se mora vprašanje Nemcev rešiti doma in ne v tujini, ker to ni vprašanje za obstoj, temveč vprašanje njihovega sodelovanja v vladi. Manjšinsko vprašanje pa ima svetovno politični pomen in to se bo videlo tudi v velikih državah, kakor Nemčiji, Angliji, kolonijah itd. Glede priznanja Rusije de iure je izjavil dr. Beneš, da ni nobenega zunanje političnega razloga. Sicer pa bo to vprašanje rešila nova vlada.

= Hlinkova stranka vstopi v vlado? V Tirnovem so se pričela v soboto pogajanja za vstop Hlinkove slovaške ludove stranke v vlado. V tem oziru sta v Hlinkovi stranki dve skupini. Prva skupina bi se zadovoljila z upravno in šolsko avtonomijo. Za vso Slovaško bi se ustanovil deželni šolski svet, ki bi tudi nastavljal učitelje. Druga skupina pod vodstvom prof. Duhe pa zahteva politično avtonomijo, torej dualizem na osnovi pilsburskega programa. Prevladuje mnenje, da bo prva skupina zmagala.

= Nova Briandova vlada je sestavljena tako-le: predsedstvo in zunanje zadeve Briand (soc. rep.), notranji minister Chautemps (rad.), finance Louché (lev. rad.), vojni minister Painlevé (soc. rep.), mornarica Leygues (lev. soc.), justica Renault (lev. dem.), prosveta Daladier (rad.), javna dela De Monzie (rad.), poljedelstvo Durand (rad.), trgovina Vincent (lev. rad.), kolonije Perrier (rad.), minister za delo Durratour (rad.) in za pokojnine Jourdain (lev. rad.).

= »Corriere della Sera« močnejši od Mussolinija. S pritiskom so dosegli fašisti, da sta solastnika tega največjega lista Italije, brata Crispi pristala na to, da postanejo fašisti solastniki lista. Kazalo je, da je s tem vprašanje lista rešeno. To mnenje pa se je izkazalo kot zmotno, ker je drugi lastnik in ustanovitelj lista senator Albertini izjavil, da pod nobenim pogojem ne pristane na to, da postanejo fašisti njegovi kompanjoni. Če prodasta brata Crispi svoje lastninske pravice fašistom, potem zahteva Albertini razpust družbe in fašisti morejo dobiti njim pripadajoč del strojev in inventarja, dočim ostane ime lista njegova lastnina. S tem stališčem je Albertini tudi prodir in za fašiste je izgubila vsa stvar smisel. Kajti Albertini bi kot edini lastnik naslova lista mogel znova pričeti z izdajanjem »Corriere della Sera« in izdajanje bi se mu že izplačalo samo z naročniki izven Italije. Mussolini je največjemu italijanskemu listu podlegel.

Dijaški vestni.

TOVARIŠI AKADEMIKI!

Iz povojnega kaosa in splošne demoralizacije svetovne vojne, do katere je dovedla rivaliteta narodov za hegemonijo in medsebojni antagonizem, se je rodila želja po osiguranju svetovnega mira, složni mednarodni korporaciji in spoštovanju človeških pravic. V obrambo teh idej se je stvorila na podlagi mirovnih pogodb nova institucija »Zveza narodov«, trajnega združenja svobodnih držav. Njena glavna naloga je, da v vzajemnem sodelovanju, ne kršeč suverenitete posameznih držav deluje na rušenje vsake bodoče vojne in postavi temelj novim mednarodnim odnosom, na katerih bo počival mir.

Tovariši! Ideja »Društva narodov« je povsem nova in ustvarja novo fazo v mednarodnem življenju. Zato je treba, da jo širimo med narodom, da se najširše mase upoznajo s temi novimi pravnimi odnosi. Uspela bo

Jutgi vsi na novinarski koncert v Union!

Šele, ko najde zaslombe v ljudstvu, ko postane popularne. Akademski omladina je v prvi vrsti polticana, da se bavi z idejo »Zveze narodov ter uporabljanju miroljubnih sredstev na skupnem delu in solidarnosti narodov ter uporabljanju miroljubnih sredstev. Poklicana je mladina, da proučuje in zasleduje vse nove činjenice v političnem življenju narodov, da se iz zgodovine posameznih narodov, težnji njihovega prebivalstva in časovne smeri uči za bodočnost.

Tovariši! Pripravljeni odbor Vas vabi, da v čim večjem številu prijavite svoj vstop v »Akademski klub za društvo narodov«. Prijavnice sprejema vsak dan ob 10. uri tov. Zwitter pred oglasno desko.

Za pripravljeni odbor:

M. Grabrijan, N. Majaron, D. Schauer, F. Zwitter.

IZJAVA.

Ker so se pojavili v ljubljanskih dnevnikih nestvarni članki glede »Sveta slušateljev ljubljanske univerze«, ki bi utegnili škodovati tej velevažni stanovski organizaciji vseh ljubljanskih visokošolcev, je odbor SSLU na prvi seji dne 25. novembra 1925 soglasno sklenil, na naprosi uredništva ljubljanskih dnevnikov, da bi vse tendenciozne članke glede SSLU zavračala, oziroma ne priobčevala. Z lastnim dveletnim trudom smo si visokošolci sami ustvarili to velevažno institucijo, ki služi edino le stanovskemu prospetu vseh ljubljanskih visokošolcev! — To izjavo in prošnjo smo odposlali uglednim uredništvom ljubljanskih dnevnikov »Jutro«, »Slovenec«, »Slovenski Narod« in »Narodni dnevnik« v blagohotno objavo in uvaževanje.

POPRAVITE KRIVICE!

Junija 1925 so se vršile na naših srednjih šolah številne preiskave in mnoga zasliševanja komunizma osumljenih srednješolcev, ki so imela za posledico precej izključenj, ne samo iz dotičnih zavodov, nego iz vseh jugoslovanskih srednjih šol.

Ne glede na to, da direktnega dokaza kakkega protidržavnega mišljenja ali dejanja sploh ni bilo, se je na pritisk višjih mnogim nedolžnim uničila na ta način eksistenca, pa čeprav je njih krivda obstajala samo v tem, da so brali razne socialistične brošure, torej prestopki, ki jih vrši dnevno vse svetovno izobraženstvo.

Preganjanja so se vršila pri vseh dijakih, ki so imeli samo to na vesti, da niso simpatizirali z nasilnimi nemškimi demokratičnimi metodami. Ker je nemogoče dati vsem preganjanjem moralno zadostženje, pričakujemo od nove prosvetne uprave, če se hoče izkazati pravičnim, da vsaj vse lanske ukrepe revidira. Kar je zagrešila prejšnja prosvetna politika, naj sedanja popravi, da bo tudi dijaštvo spoznalo, da je še na svetu nepristranost!

Prosveta.

REPERTOAR NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI.

Drama.

Začetek ob 20. uri zvečer.

30. novembra: ponedeljek: »Krpian mlajši«. Red A.
1. decembra: torek: Zaprt.
2. decembra: sredo: »Za narodov blagor«. Red D.
3. decembra: četrtek: »Veronika Deseniška«. Red C.

Opera.

Začetek od pol 20. uri zvečer.

30. novembra: ponedeljek: Zaprt.
1. decembra: torek: Proslava narodnega praznika. Koncert in balet »Licitarsko sreec Izven.
2. decembra: sredo: »Mrtve oči«. Red E.
3. decembra: četrtek: Zaprt.
4. decembra: petek: »Eva«. Red B.

Proslava narodnega praznika v ljubljanskem gledališču. Narodno gledališče v Ljubljani proslavi praznik ujedinjenja dne 1. decembra t. l. v opernem gledališču. Proslava se prične s himno, nadaljuje s kratkim, izbranim koncertnim sporedom in zaključuje z vpriporitvijo baleta »Licitarsko sreec«. Scenarij in glasbo je zamislil in zložil kapelnik Narodnega kazališta v Zagrebu, Krešimir Baranović, ter dosegel s tem delom sijajen uspeh tako doma v Zagrebu, kakor tudi povsod, kjer so dosedaj balet izvajali. Vsebinska baleta je v kratkem ta-le: dejanje, ki je razdeljeno v tri slike, se godi na žegnanju. Narod je vesel, raja in pleše kolo. Igrajo tam buraši, gadjaši in ciganje. Zaljubljeni fant zagleda med dekleti svojo izvoljenko. Medli-čar, ki je postavil tja svoj šotor, mu ponudi zanj medeno srce, ki ga podari pozneje fant dekletu. V drugi sliki ožive medene podobice, med njimi medena srca in medeni konjčki ter plešejo okoli parčka, nagovarjajoč ga k ljubezni. Pri tem se odlikujeta zlasti dva sri in ne brez uspeha. V tretji sliki pleše spet zbrani narod. Dekle kupi pri medličarju srce in ga pokloni fantu. Na koncu ostaneta na odru samo dve sri. Fant in dekleta sta odšla v svojo hišico v ozadju. Eno srce gre po prstih pogledat, kako jima je. Vrne se in pove drugemu, da se parček ljubi in da je srečen. — Balet dirigira direktor opere g. Mirko Polić, pleše je naštdirala gospodična M. Tuljakova. Delo se je izvajalo prvič v Zagrebu 17. junija 1924. l. — Začetek slavnostne predstave ob pol 20. uri zvečer.

Dnevne vesti

SLOVENSKI NOVINAR.

Ni stanu, ki bi toliko trpel in delal za narod, kakor novinar. Ni pa tudi stanu, ki bi tako malo skrbel za sebe kot novinar. Zlasti za slovenske novinarje velja to.

Vedno v prvi vrsti boja, vedno na delu za narod, stranko ali posamezne stanove in ljudi in vedno imajo od tega dela vsi mogoči ljudje uspeh, samo ne novinarji, duša vsega boja in dela. In čeprav je vse polno politikov, ki so dosegli velik del svojih uspehov le s pomočjo požrtvovalnega truda novinarjev, vendar se še od njih ni spomnil pri zakonodajnem delu na novinarje nihče. Da, niti tega ni mogoče doseči, da bi dosegli novinarji sindikalno pogodbo, ki je že priznana vsem strokovnim delavcem.

Mnogo dobrega je storil slovenski novinar, pa čeprav je delal vedno v najtežjih priklakah in vedno z eno nogo na cesti. Če je storil kdaj tudi kaj slabega, je bila to vedno krivda njegovih gospodarjev in slabega socialnega položaja novinarja.

Čas je, da spozna slovenska javnost svojo dolžnost do novinarja. To tem bolj, ker mora vedeti, da mora samo od socialno dobro stoječega novinarja pričakovati res samo solidno delo.

V torek je v Ljubljani novinarska prireditev. Čisti dobiček te prireditve in preplačane vstopnice bodo merilo za zavest slovenske javnosti in za njeno pojmovanje novinarstva.

V interesu naroda bi želeli, da se bo slovenska javnost ta dan obnesla in da bo znatno povečan pokojninski fond novinarjev dvignil njih socialen položaj in s tem slovensko žurnalistiko.

ROJAKI!

Vsled znanih razmer so morale odpasti vse prireditve prilikom žalostne petletnice rapalskega dne. Ni nam bila dana možnost spomniti se na ta dan trepih bratov v Primorju z javnimi manifestacijami, ki bi jih moralno podkrepile in jačale njih odpornost. Take moralne podpore naši bratje zelo pogrešajo, nadomestimo jo pa lahko z gmočno podporo, ki je nujnejša in izdatnejša. Zato se obrača Jugoslovenska Matica kot zaščitnica vseh neosvojenih sinov na vse rojake v svobodni domovini s toplo prošnjo, da jo podpirajo pri njenem plemenitem kulturnem delu in da zlasti gmočno podpro vse njene akcije, ki stremijo za tem, da se pomnože njena sredstva. Čim večji bodo dohodki Matice, tem večja bo tudi njena pomoč bratom tam preko. V to svrhu je Matica razpisala loterijo, koje dobitke tvorita dve motorni in 25 navadnih moških in ženskih koles. Zrebanje te loterije se vrši dne 20. decembra t. l. Rojaki! Segajte po srečkah in dokažite, da znate tudi na ta način manifestirati za neosvojenega brata. Vsak, ki kupi srečko in ki mu pri zrebanju sreča ne bila mila, bo imel vsaj polno zvesto, da se je na ta način oddolžil svoji narodni časti in ponosu, da je s tem doprinesel svoj delež k gmočni podpori bratom onstran meja. Srečke po 10 dinarjev so naprodaj pri vseh podružnicah Jugoslovenske Matice v Sloveniji, v vseh ljubljanskih trafikah, v Matični knjigarni, Tiskovni zadrugi in v pisarni Jugoslovenske Matice, Šelenburgova ulica 7-II. — Pokrajinski odbor Jugoslovenske Matice v Ljubljani.

— Cenjenim naročnikom sporočamo, da smo današnji številki priložili pošne položnice v svrhu poravnave tekoče naročnine. One cenj. naročnike pa, ki so naročnino že za vnaprejšnjim poslati, prosimo, da bi oddali položnice svojim znancem in prijateljem, da se na naš list naroče. Opozorjamo istočasno vse zamudnike, da ako v teku 14 dni ne poravnajo zaostale naročnine, da jim bomo list brez nadaljnjega ustavili, naročnino pa iztirjali.

— »Slov. Narod« hujša dalje. Vsa slovenska javnost je z zadovoljstvom odobrvala pravilno rešitev vprašanja ljubljanskega Nar. doma. Samo »Slov. Narod« se ne more pomiriti, zakaj da sedi tisti »dopisnik iz sokolskih krogov« v uredništvu »Narodove«, je več kot očito. Slabo uslugo napravljajo »Narod« Sokolstvu, ko mu podtika izjave in mišljenja, ki ne pomenjajo nič več in nič manj, kakor nasprotovanje Narodni galeriji in Akademiji umetnosti in znanosti. Kakor smo morali čuti iz ust merodajnih činiteljev Sokolstva, ono ogorčenje odklanja tako prijateljsko »Slov. Narod«. »Ljubljanski Sokol« se je boril za posest in lastnino Narodnega doma v domnevi, da ima za to nekakšen moralni naslov, čeprav se je na to spomnil šele po 45 letih obstoja Nar. doma. Odbor društva Narodni dom je bil mnenja, da moralni naslov vsaj takšnega obsega kakor za Sokola obstoji na strani Narodne galerije ter Akademije znanosti in umetnosti. Z njegovim posredovanjem je prišlo do kompromisa, ki sta ga odobrili obe strani. Do tu bi bilo vse v redu, če bi prav pisava »Slov. Narod« ne bila razkrila konjskega kopita in odkrila onih tajnih sil, ki so začele delovati proti doseženemu sporazumu. Tem tajnim silam ni bilo niti za usodo Nar. doma, za katero se nikdar niso brigale, niti za Ljublj. Sokola, ampak za tisto znano »lažnaprednost«, ki so jo videli ogrožene — po Narodni galeriji in Akademiji. »Slov. narod« svetujemo, naj kar nadaljuje v tem smislu, bomo videli, kdo bo vlekel »ta kratkega«. Ljubljanski Sokol pa naj si misli: Bog me varuj prijatelj, sovražnikov se bom že sam ubranil.

— Dar Nj. Vel. kraljice Marije. Sola za dečje zaščitne sestre v zavodu za socialno-higiensko zaščito dece v Ljubljani je prejela od Nj. Vel. kraljice Marije znesek 10.000 Din za vzdrževanje dveh gojenk v letu 1925. Sola je s kraljičino štipendijo odklikovala dve najboljši gojenki tekočega letnika. Kraljica je bila tudi že za 2 gojenki lanskega letnika podelila štipendijo, s katero sta bili celo leto vzdrževani v šoli za sestre.

— Praznovanje 1. decembra. 1. december se praznuje kot državni praznik ujedinjenja troimenega naroda Srbov, Hrvatov in Slovencev v eno enotno državo pod žezlom dinastije Karadjordjevičev. V ta namen se vrši tega dne ob 10. uri v tukajšnji stolnici Sv. Nikolaja svečano cerkveno opravilo po običajnem obredu. V pravoslavni kapeli se vrši služba božja istega dne ob 9. uri, v evangelijski cerkvi pa ob 10. uri. Na šolah se ne vrši pouk, v drž. in drugih javnih uradih kako tudi v vseh obrtnih in trgovinskih podjetjih počiva delo. Vsi državni uradi in javna oblastva naj razobesijo na svojih poslopih državne zastave. — Istega dne ob 11.30 ure naprej sprejema veliki župan ljubljanske oblasti v vladni palači poklonitve in čestitke. Odlok ministrstva za notranje posle, po katerem morajo biti na dan 1. decembra kot državnega praznika narodnega ujedinjenja vse »radnje« zaprte se nanaša na obrtna in trgovinska podjetja. V vseh industrijah, prometnih, rudarskih in njim podobnih podjetjih (obratih) počiva delo na ta dan samo tedaj, če to zahtevajo delavci.

— Obupen apel uradništva. Boj državnih uradnikov za izplačilo razlik je ostal do danes brezuspešen. Vrh tega je udaril sedaj finančni minister državne uradnike z določbo v novih dvanajstih, po kateri naj imajo vsi uradniki, ki s 1. decembrom t. l. še ne bodo imeli za seboj 10 službenih let, šele s 15 službenimi leti pravico do pokojnine. Ta težki udarec je bil povod, da je sklicalo te dni Uduženje državnih uradnikov v Beogradu shod delegatov uradništva iz vse države. Po burnem, 12 ur trajajočem zborovanju, je bila formulirana spomenica, v kateri se opozarja vlada na obljubo glede takojšnjega izplačila razlik ter na vprašanje zgradbe uradniških stanovanj in v kateri se dalje protestira zoper novo določbo glede pravice do pokojnine ter zahteva izpremenitev kronskih pokojnin na Hrvatskem v dinarske ter se končno zahtevajo izpremembe v določbah glede draginskih doklad za Zagreb, Ljubljano, Novi Sad, Sarajevo, Dubrovnik, Split in Skoplje. V slučaju, da vlada na to spomenico ne bo reagirala, se sklicuje shod državnih uradnikov iz vse države.

— Zakon o zaščiti dece in mladine. V ministru socialne politike se pripravljajo material za zakonski načrt o zaščiti dece in mladine. Zakonski projekti so izdelani na popolnoma moderni podlagi. Dela se bo udeleževal minister za socialno politiko osebno, ves projekt bo izdelan na podlagi njegovih instrukcij.

— Nov zakon o delavskem zavarovanju. V ministru socialne politike se pripravljajo nov načrt zakona o delavskem zavarovanju. Z novim zakonom utegne biti avtonomija uradov za zavarovanje delavcev ukinjena ter prevzame delavsko zavarovanje država v svoje roke. Ministrstvo namerava izpremeniti celokupno delavsko zakonodajo.

— Kosierov predlog o izseljeniški banki. Po povratku naše parlamentarne delegacije iz interparlamentarne unije v Washingtonu je postalo vprašanje naših ameriških izseljencev predmet večjega zanimanja, posebno, odkar je predložil naša delegacija o tem poročilo kroni in vladi. Znani finančni strokovnjak Lj. St. Kosier je predložil ministru svetlo konkretno predlog o ustanovitvi »Pooblaščenice izseljeniške banke kraljevine SHS«, ki naj bi bila po njegovem načrtu matica za gospodarsko in kreditno organizacijo naših izseljencev, kakor tudi kolonistov iz pasivnih krajev. Po Kosierovem predlogu naj bi dala vlada izseljeniški banki spričo eminentne važnosti tega vprašanja najboljše olajšave. Banka je zamišljena kot akcijska družba s kapitalom desetih milijonov dinarjev v zlatu, od katerih naj bi se takoj po sprejetju zakona izdalo v subvencijo pet milijonov dinarjev v zlatu, ostanek pa bi se vplačal v petih letih. Od prvih petih milijonov zlatih dinarjev, ki odgovarjajo danes približno 75 milijonov papirnatih dinarjev, bi prevzeli privatni subskribenti 50, država pa 50 odstotkov. Zavodu bi načeloval guverner, poleg njega pa iz 12 članov obstoječih upravnih odbor. Polovico odbornikov bi izvolil občni zbor delničarjev, drugo polovico pa bi določila narodna skupščina. Sedež zavoda naj bi bil v Beogradu. Poleg tega predvideva zakonski načrt obvezno otvorenje glavnih filijal v Zagrebu, Ljubljani, Sarajevu in Splitu. Te filijalke bi se imele otvoriti tekom prvega pol leta; tekom drugega pol leta bi jim sledile filijalke v Novem Sadu, Skoplju in na Cetinju. Člani vlade, ki jim je bil načrt predložen, kažejo za to važno gospodarsko vprašanje veliko zanimanje.

— Reforma učiteljske. V kratkem bo razpravljala v prosvetnem ministru posebna anketa o glavnih določbah novega zakona o reorganizaciji učiteljske.

— Reparacijski material. Nemška ladja »Aleksandria« je pripeljala v sušsko pristanišče 450 ton raznega železnega materiala, ki ga je prejela naša država od Nemčije na račun reparacij. Med tem blagom je med drugim tudi mnogo materiala za ministrstvo pošte in brzojava. V kratkem prispe na Sušak še par transportov reparacijskega blaga.

— Eksploatacija nekdanjih rudnikov pri Novem Brdu. Neko angleško podjetje je pričelo te dni čistiti vhod v stare rudnike pri Novem Brdu, kjer so kopali še za časa kraja Urosa saški rudarji svince in srebro. Ze v začetku dela so nalete inženjerji na staro rudno. Ugotovili so, da bi se eksploatacija vsaj na dotednem mestu rentirala.

— Nova srednja tehniška šola. Ministrstvo trgovine in industrije namerava v kratkem otvoriti novo srednjo tehniško šolo v Tuzli.

— Krstjava 125-letnice Prešernovega rojstva v Kranju. Gorenjska prestolnica, kraj, kjer je Prešern živel in umrl, se pripravlja, da dostojno proslavi 125-letnico rojstva pesnika-prvaka. Dne 3. decembra ob 11. uri se poklonijo šolska mladina, zastopniki kulturnih društev, občine in drugi pesnikovi častilci manom pesnika na tukajšnjem pokopališču. Na grobu, ki ga redno oskrbuje Kolo jugoslovenskih sester, bodo gorele luči v novim umetniških svetilnikih. K poklonitvi vabimo tudi zastopnike mladine in kulturnih društev iz Ljubljane. Dne 7. decembra zvečer priredi Kolo jugoslovenskih sester Prešernovo Akademijo v novi gledališki dvorani Narodnega doma. Na tej sodelujejo iz posebne prijaznosti in iz ljubezni do velikega pesnika: univ. prof. g. dr. Fran Kidrič, operna pevka ga. Lovsetova in tragedkinja ga. Marija Vera ter konservatorist g. Marjan Rus; na klavirju spremlja gđ. Vera Majdičeva; nadalje nastopita pevski zbor in orkester domače Narodne Citalnice. Isti dan se izdajo spominske razglednice. — Obeta se prvovrsten umetniški večer, na katerega opozarjamo že sedaj Prešernove čestitke.

— Konferenca društev stanovanjskih najemnikov v Sloveniji. V nedeljo dne 6. decembra t. l. ob 10. uri 30 min. se vrši v dvorani »Slov. Matice« v Ljubljani, Kongresni trg št. 7-I. konferenca vseh društev stanovanjskih najemnikov v Sloveniji. Na dnevnem redu so: 1. Sedanji stanovanjski zakon in podaljšanje zaščite najemnikov po 1. nov. 1926. 2. Novela k stanovanjskemu zakonu. 3. Priprave za redni letni kongres in še druge važne točke. — Vsa društva stanovanjskih najemnikov v Sloveniji se s tem vabijo, da pošljejo na ta sestanek svoje zastopnike.

— Znižana pristojbina za časnike in časopise v mednarodnem prometu. Ministrstvo sporoča, da lahko pošiljajo upravništva časnikov in časopisov svoje liste tudi v Rusijo in Španijo proti pristojbini, ki je za 50% nižja od pristojbine za navadne tiskovine, torej proti pristojbini 25 para za vsakih 50 g ali del te teže. Isto velja za časopise in časnike, ki prihajajo iz obeh teh dveh držav.

— Zaščita slovesa naših znamenitih vin. Občinstvo in obrtniki se opozarjajo, da je prepovedano točiti vinski pridelek takojmevanovih direktnih produktorjev, kakor so n. pr. šmarnice ali noah, elvira, othello, delavare, horbomont, clinton, jacques, izabela itd. ali pa le mešanice navadnega vina s šmarnico ali kako drugo neposredno rdečo vrsto pod imenom vino, marveč mora biti te vrste vinski pridelek označen z imenom »šmarnica« itd. V vseh lokalih, kjer se toči tak vinski pridelek, mora viseti tabla z napisom. Prestopki se bodo zasledovali. Tudi je razmnoževanje in prodaja takih trt prepovedana.

— Spomladanski velesejem v Pragi (1926). Pripravljalna dela za spomladanski velesejem v Pragi, ki se vrši v dneh od 21. do 28. marca 1926 so v polnem teku. Po dosedanjem številu prijav se lahko sklepa, da bo prekosil spomladanski velesejem s svojo razsežnostjo in številom tvrdk jesenskega.

— Železniška nesreča na progi Sombor—Novi Vrh. Nedaleč od postaje Crno polje, na progi Sombor—Novi Vrh se je zaletel te dni na nekem prelazu neki tovorni vlak v kmetski voz. Voz je bil popolnoma razbit, dočim so ostali kmet in konji popolnoma nepoškodovani. Reševine voza so vrgle štiri vagona s tira, dočim so se trije, ker je vlak prehitro obstal, prevrnili. V enem od teh vagonov so premetavali delavci repo. Dva sta dobila težke zunanje poškodbe, tretji pa smrtno nevarne notranje. Kdo je povzročil nesrečo, še ni ugotovljeno.

— Silni viharji so divjali te dni ob angleški, francoski, kanalski, nizozemski in nemški obali. V Kanalu je bilo uničenih več ladij. Domneva se, da je poginilo pri tem tudi več ljudi. Dne 27. t. m. so bile rešilne akcije ves dan v akciji. V amsterdamskem pristanišču se je potopilo več vlačilcev. V Rotterdamu je poškodovanih več težjih ladij. V calaisškem pristanišču se je razbila neka francoska jadrnica. Moštvo je utonilo.

— Silna nevihta. Radi silnih nalivov je železniška proga Palermo—Trapani na več krajih tako poškodovana, da je onemogočen vsak promet. Močan vihar je povzročil na polju veliko škodo ter izruval več dreves. Več ljudi. Dne 27. t. m. so bile rešilne ladije ves dan v akciji. V amsterdamskem pristanišču je bilo poškodovanih več težjih ladij. V calaisškem pristanišču se je razbila neka francoska jadrnica. Moštvo je utonilo.

— Veliki snežni zameti v Sloveniji. Iz vseh krajev Slovenije prihajajo vesti o velikih snežnih zametih. Vlaki imajo zamude. Tudi v Ljubljani je zapadlo precej snega.

— Morski valovi uničili mesto. Mehikansko pristaniško mesto Zihuatanejo so te dni

morski valovi popolnoma uničili. Valovi, visoki do 35 čevljev, so bili kakor se domneva, posledica kakga potresa v Tihem oceanu. Poročil o številu človeških žrtv še ni.

— Veletržec z lesom in večkratni hišni posestnik kampanj vlomilske tolpe. Te dni so bili zasačeni na Dunaju pri vlovu v neko blagajno trije opelovano predkaznovani individui. Preiskava je imela senzacionalen uspeh. Dognalo se je namreč, da je bil z vlomilci v zvezi 28 letni Hans Schwarzbart, veletržec z lesom in lastnik 42 hiš (ki so pa pač res — kakor je spričo sedanjih razmer naravno — preobložene s hipotekami). Vlomilci so priznali, da so izvršili nedavno vlov v glavno tobačno zalogo v Innsbrucku, kjer so ukradli za 2200 šilingov pošnih znamk. Te znamke jim je odkupil po svojem tajniku Schwarzbart za polovično ceno, toda dal jim je samo 300 šilingov na račun. Vlomilci so nameravali pred kratkim izvršiti vlov v davčni urad v Bludenzu, kjer so se nadejali milijonskega plena. V to svrhu jim je dal Schwarzbart na razpolago svojega šoferja in svoj avtomobil. Prišedši na lice mesta, so vlomilci uvideli, da bi bila stvar preiskantna, ker se nahaja davčni urad v neposredni bližini policije. Zato so se vrnili, ne da bi bili kaj podvezli. Čednega veletržca in hišnega posestnika so zaprli.

— Aretacija treh milijonarjev v Nišu. V Nišu vzbuja veliko pozornost aretacija treh tamkajšnjih milijonarjev. Vaso Milojković, Aleksa Gradinović in Dragoljub Jovanović so bili aretirani radi defraudacij in raznih drugih kaznivih malverzacij, ki so jih zagrešili kot upravni svetniki niške Industrijske in prometne banke. Vsled teh malverzacij je prišla banka v denarno stisko, kar ima za niško industrijo zelo občutne posledice.

— Fatalno prijateljstvo. Neki dunajski trgovec se je seznanil z medicinem Hutavdičem iz Sarajeva. Med njima se je razvilo po § 129 b kaz. zak. kaznivno razmerje. Hutavdič je izkoristil to dejstvo na ta način, da je izsiljeval od trgovca neprestano denar. Ko mu je dal trgovec že 5000 šilingov (50.000 dinarjev), se je končno spomnil, da mora biti bonvivan in zapravljivec samo do gotove meje ter ni hotel dati svojemu prijatelju nobenega denarja več. To je Hutavdiča tako razjezilo, da je prišel v trgovino ter mu grozil s škandalom in umorom, nakar je vložil trgovcu ovadbo. Te dni je bila izrečena sodba: Hutavdič je odnesel 6 mesecev težke ječe ter se po prestani kazni izžene, in sicer pogojno, s 3letnim rokom, tako, da mu ne bo treba pihati ričeta, če tekom treh let s paragrafom 129 ne pride več v konflikt.

— Nenavadna posledica samomora. Te dni se je vrgla z nekega mosta v Monakovem neka ženska v Isaro. Med padcem je priletela na žice električne napeljave ter jih pretrgala. Pri tem je nastal kratek stik, vsled česar so ugasnile v hipu vse električne luči v mestu, ter je bil ukinjen promet električne cestne železnice. Trajalo je več ur, predno je bil nedostatek zopet popravljen. Samomorilka je morala dobiti, predno je padla v vodo, od električnega toka strašne opekline.

— Zahvala. O priliki mojega petindvajsetletnega jubileja sem prejela toliko pisem, brzojavnih in osebnih čestitk, da se mi je nemogoče vsakemu posebej zahvaliti. Zato izrekam tem potom vsem, ki so se me spomnili, svojo najtoplejšo zahvalo. — Nadalje se zahvaljujem upravi narodnega gledališča, »Uduženju gled. igralcev« in mestni občini ljubljanski za krasno cvetje in dar, gospodu Vinko Bonu, vinskemu trgovcu za priznano dobro kapljico, cvetličarnam Bajt, Korsika, »Nizza« in sploh vsem darovalcem prekrasne cvetja in lepih darov. Posebno hvalo sem dolžna uredništvom naših časopisov in revij za simpatične vrstice. Hvaležno moram omeniti fotografski atelje g. Veličana Bešter-a, ki je razstavil krasno, umetniško izdelano zbirko mojih vlog. Hvala tudi dragim kolegom in vsem onim, ki so na katerikoli način pripomogli h krasnemu, meni nepozabnemu večeru. Tisočera hvala! — Polonica Juvanova, članica nar. gledališča v Ljubljani.

— Nabavljalna zadruga državnih nameščencev v Ljubljani vabi svoje člane na izredni občni zbor, ki bo dne 11. decembra t. l. ob pol 20. uri v Mestnem domu v Ljubljani. Dnevni red je razviden iz objav v zadrugi lokalih.

— Elektna loterija Narodnega kulturnega društva Mala nedelja. Seznanji izžrebanih dobitkov efektne loterije za Razlagov spomenik se razpošiljajo proti vpošiljavi Din 1.25 v znamkah.

Ljubljana.

— Za narodni praznik 1. decembra okraši mestna občina svoja poslopja z narodnimi in državnimi zastavami. Obenem vabi someščanstvo, da tudi ona okraši svoje hiše z zastavami.

— Trgovine dne 1. decembra t. l. Gremij trgovcev v Ljubljani opozarja članstvo, da morajo biti trgovine glasom ukaza g. velikega župana dne 1. decembra celi dan zaprte. — Načelstvo.

— Državni osrednji zavod za žensko domačo obrt v Ljubljani. se je preselil iz dosedanjih prostorov na Turjaškem trgu št. 6-II., na Turjaški trg št. 4-I., v hišo, kjer je avstrijski konzulat.

— Državna borza dela v Ljubljani. V času od 15. novembra do 21. novembra 1925 je bilo v Državni borzi dela razpisanih 49 službenih mest, 104 osebe so iskale dela, v 50 slučajih je borza posredovala z uspehom in 23 oseb je odpotovalo. Od 1. januarja do 21. novembra 1925 je bilo skupaj razpisanih 5188 mest, 7359 oseb je iskalo dela, v 3112 slučajih je borza dela posredovala z uspehom in 2028 oseb je odpotovalo.

— Društvo policijskih nameščencev v Ljubljani priredi dne 2. januarja 1926 v hotelu »Union« svojo običajno letno veselico z bogatim srečolovom. Sorodna društva se naprošajo, da bi na ta dan ne prirejela svojih veselice. — Veselični odsek.

Popolnoma novo! Prvič v Jugoslaviji! Senzacionalno!

CESAR

VELIKI SENZACIONALNI FRANCOŠKI FILM V 5 DEJANJIH.

V glavni vlogi popolnoma nova neprekosljiva in brezkonkurenčna filmska zvezda CESAR

Pridite nasmejali se boste! Pridite, zabavali se boste!

Samo še danes!

Predstave točno ob: 4., 6., 8. in 9. v nedeljo ob: 3., 5., 6., 8. in 9. uri.

IZVEN PROGRAMA: NAJNOVEJSI SVETOVNI DOGODKI V NOvem PATHE JOURNALU št. 3.

Izvrstni umetniški orkester svira pri vseh predstavah!

Eltel KINO MATICA, vodilni kino v Ljubljani (Tel. 124).

I — Citraški krožek sprejema nove člane vsak ponedeljek in soboto v glasbeni sobi Zenskega učiteljskega na Resljevi cesti. Pismene prijave naj se pošiljajo istojta. Boljši igralci in igralke posebno dobrodošli.

Prostovoljna javna dražba.

Dne 4. decembra 1925 ob 10. uri predpoldne se vrši v Mariboru na licu mesta, Aleksandrova cesta 79, prostovoljna sodna dražba vložkov št. 179 in 68 k. o. Grajski marof, z gostilniškim inventarjem, sodi itd. Izključna cena je 300.000 dinarjev. V hiši je dobro idoča gostilna z lepim vrtom na zelo prometnem kraju. Kupec se lahko takoj vseli. Interesenti so vabljeni. Pojasnila daje dr. Richard Faninger, odvetnik v Mariboru.

Sokolstvo.

Ljubljanski Sokol Za soboto 28. t. m. določeno predavanje društvenega zdravniškega odseka se vrši v četrtek, dne 3. decembra t. l. točno ob 8. zvečer v društveni čitalnici v Narodnem domu. Predava brat dr. A. Košir.

Ljubljanski Sokol. Miklavž je obljubil, da posesti kakor doslej še vsako leto, s sijajnim

spremljstvom sokolsko dečo v društveni telovadnici v Narodnem domu in sicer 5. decembra ob 4. popoldne. Na večer istega dne in v istih prostorih pa se bo prikazal članstvu s pomnoženim tropo peklenskih. Toliko za danes v vednost sokolski deci, cenj. roditeljem in članstvu.

Ljubljanski Sokol pozivlja svoje članstvo, da se v čim večjem številu udeleži velikega koncerta, ki se vrši v torek na narodni praznik v uniojski dvorani v korist novinarskega penzijskega fondu.

Gospodarstvo.

LEŽARINA ZA VAGONSKE POSILJATVE.

Iz trgovskih krogov se nam poroča. Še ni dolgo odkar je ministristvo saobračaja v Beogradu zvišalo tarife ležarske pristojbine na iznos zlate paritete, in že je objavljena druga nič manj drakonska odredba. Skrajšan je tovarni in raztovorni rok za vozovne pošilje in povišane so v znatni meri stojninske pristojbine. Vse to gre na račun najširših gospodarskih krogov in na račun konzumenta. Doslej nam je tarifa nudila za natovoritve ali raztovoritve voza 24 urni stojnine prosti rok. Ta rok je sedaj znižan na 6 delavnih ur. Če se v roku teh 6 ur voz ne natovori ali raztovori, zapade stojnini, ki znaša po preteku prvih 24 ur 330 dinarjev, po preteku 48 ur pa 1050 dinarjev. Medtem ko v prvem primeru doslej še nismo plačali nikake stojnine, v drugem primeru pa samo

48 dinarjev, plačamo sedaj kakor zgoraj navedeno. Vsak trgovec, ki prejme, recimo samo en vagon blaga, bi moral imeti najmanj dva para konj, da zamore izprazniti vagon v teku 6 ur, a še to le pri lepem vremenu. Vprašanje pa je, koliko parov konj bi potreboval pozimi in sploh ob slabem vremenu, da bi zamogel izpolniti želje nove naredbe. To so razlike, katerih naši trgovski krogi ne bodo zmogli, ako se ta odredba takoj ne preklicuje. — Kolikor so nam prilike v Sloveniji znane, vemo, da se promet redno razvija, da naše železniške postaje niso natrpane, da je izvoz vrlo skromen ter, da ni nikake stvarne podlage za izdajanje takih ukrepov. Ministristvo saobračaja naj zato nemudoma ukine to gospodarskim krogom škodljivo in povsem na neutemeljeni podlagi izdano naredbo.

× **Dobave.** Direkcija državnih železnic v Ljubljani sprejema do 2. decembra t. l. ponudbe za dobavo armaturnega bronu, za dobavo 4000 kg cinkove sive oljnate barve ter za dobavo razsvetljavnih potrebščin. Predmetni pogoji so na vpogled pri ekonomskem odeljenju te direkcije. — Komanda pomorskega arsenala v Tivatu sprejema do 27. dec. t. l. ponudbe glede dobave svetilk (zelenih in rdečih) in rubin stekla za vzbočene svetilke ter cilindrov.

× **Izdelovanje šolskih potrebščin.** Na pri- tožbe, sosebno iz kroga trgovcev s šolskimi potrebščinami, da namerava ministristvo prosvete te potrebščine izdelovati v lastni režiji ter z njimi zalagati državne šole, je Zbornica

za trgovino, obrt in industrijo posredovala na merodajnih mestih, da se ta namera prepreči. Dobila je, kakor izvemo, pravkar odgovor ministristva trgovine in industrije, da so vse vesti, ki so krožile po časopisju, da ministristvo prosvete namerava izdelovati šolske potrebščine v lastni režiji, neosnovane. Interesenti se o tem obveščajo, da ne bo nepotrebnega razburjanja.

Mag. št. 28.121/25.

Razpis.

Mestni magistrat ljubljanski razpisuje oddajo kleparskih (strešno-cementnih) in krovskih del pri renoviranju mestne klavnice v Ljubljani.

Razpis, popis, načrti, splošni in podrobni stavbni pogoji so interesentom na vpogled v mestnem gradbenem uradu med uradnimi urami. Pravilno opremljene ponudbe je vložiti do dne 7. decembra 1925 do 12. ure dop. v mestnem gradbenem uradu.

Mestni magistrat ljubljanski
dne 27. novembra 1925.

Oklopnjaku okoli sveta.

Spisal Robert Kraft.

Naša kuhinjska sol je klorov natrij, naša soda ogljikov natrij. Če hočemo pridobiti čisti natrij, segrevajo brezvodno sodo z ogljenim prahom in s kredo, čisti natrij destilira v brezbarvnih parah, ki se zgostijo v srebrnobelo snov.

Toda čisti natrij se ne obdrži v zraku. Takoj oksidira, spoji se s kisikom zraka. Zato se razkaja tudi v vodi, le, da tu ne uhaja kisik, temveč nastane spojina natrijev lug.

Spraviti ga zamoremo torej le v popolnoma zaprtem, brezračnem prostoru. Tako sredstvo, ki ne vsebuje kisika, je petrolej. Ko natrij destilira, vlove pare v petrolej. Najprej se zgostijo v tekočino, ki pa se strdi, če je petrolej dosti mrazel; tako ohranimo natrij lahko dalje časa. Velike vrednosti nima, rabijo ga le v laboratorijih, v drogerijah ga dobi lahko vsakdo za majhen denar.

»Izdelovanje je isto,« razloži Leonor. »Brezvodno sodo reduciram z ogljem, kreda služi le kot luknjičavo sredstvo. Uhajajočih par ne vjamem v petrolej, temveč v živo srebro. Z živim srebrom napolnjen cilindri je v posodi, napolnjeni z živim srebrom, pare vstopijo in potisnejo živo srebro ven. Pare se takej zgostijo v tekočino, razlika pa je ta, da natrij ostane tekočina. Strjuje

se le prav, prav počasi. Mojemu očetu se je posrečilo, da je dobil pred dvema letoma trdno snov, kar lahko opazujete v steklenem cilindru. Ko pa se to zgodi, kaže nanovo dobljeni natrij vse druge lastnosti, kot navadni; ne oksidira, temveč razkaja vodo v kisik in vodik. Skoro bi človek menil, da je to amalgam, spojina z živim srebrom; toda moj oče ni našel niti trohice živega srebra v sestavini. Vseeno pa je uporabljivo za proizvodnjo edino živo srebro, pri vsaki drugi snovi nastane znani natrij, in tako domnevamo, da ima živo srebro važno ulogo pri tej izpremembi, čeprav ne vemo natanko kakšno. Tako je popolnoma enostavno izdelovanje morrisita, čez dve leti proizvaja en gram eno konjsko silo v večnost, velja pa le nekaj para.

Profesor še vedno zmaje z glavo.

»Komaj verjetno!«

»Kako? Vi še dvomite?«

»Ne, tega ne morem. Le enostavnost je silno presenetljiva.«

Leonor potegne iz žepa zaprto pismo.

»Tu sem vse napisala, zelo natanko. Pred letom je napravil moj oče na ta način dvatisoč centov natrija, v enem letu in pol bo gotovih pravtliko centov. V tem pismu je naznačen tudi prostor, kjer najdete železne cilindre. Oddam jih človeštvu v uporabo, in ne zahtevam zanje ničesar. Vzemite to pisanje in jaz vas prosim, da naznanite vsebino najširši javnosti.«

Proti koncu je govorila Leonor s tresočim se glasom, in vidno razburjen prevzame profesor pismo; ne

da bi ga odprl, ga tehta v roki, in to je pač važen predmet v svetovni zgodovini, v vsej človeški kulturi, četudi je pismo sicer lahko.

»Ah, mis Morris!«

»Kaj?«

»Zakaj niste tega storili prej?«

»Čemu?«

»Mnogo, mnogo bi vam bilo prihranjeno.«

»Kaj veste o vsem tem?«

»Slišal sem o bombnem atentatu v Captownu, o vražjem stroju na parniku, s katerim ste se pripeljali.«

»Ste čuli? Vse to me je privedlo do te izjave. Že na ladjinem krovu sem sklenila, da predam svojo skrivnost javnosti. Žal, da sem to storila nekoliko prepozno. Toda nočem, da bi bili še drugi ljudje radi mene v smrtni nevarnosti.«

»Ali ste svojega pogrešenega spremljevalca že našli?«

»Da«, odvrne Leonor kratko, in ne dostavi nič. Kaj briga ljudi, kakšna silna žalost jo je zadela?

»Torej boste to pismo objavili v časopisih?« nadaljuje takoj.

»Seveda, in zadostuje nekaj večjih časopisov, vsi ostali ponatisnejo potem iz njih. Torej, mis Morris, vi res niste streljali vžigalnih bomb v mesto?«

»Prosim, o tem ne objavite nič. Jaz nisem kriva in ne rabim opravičila. Naj ljudje o meni mislijo, kar hočejo, od zdaj dalje nisem več od tega sveta.«

„GROM“

CARINSKO POSREDNIŠKI IN ŠPEDIČIJSKI BUREAU
LJUBLJANA, KOLODVORSKA ULICA 41.
Naslov brsojstvam: Telefon Interurban
„GROM“. Štev. 454.

PODRUŽNICE:

Maribor, Jesenice, Rakek.

Obavljajo vse v to široko spadajoče posle najhitreje in pod kulantnimi pogoji.

Zastopniki družbe spalnih voz S. O. E. za ekspresne pošiljke.

MALI OGLASI

Črna oglasna do 20 besed Din 5.—, vsaka nadaljnja beseda 50 par.

DRVA - - ČEBIN

Wolfova ulica 1/II. - Telefon 56.

Lep poslovni lokal

v pritličju, obstoječ iz treh prostorov, z velikimi izlozibami v Gledališko ulico, odda za nizko najemnino Pokojniški zavod v Ljubljani.

Potnika

za razpečevanje razglednic dobro upeljane sprejme pod ugodnimi pogoji. Ponudbe pod »Potnik« na »Publicitas« d. d. oglasni zavod, Ljubljana, Selenburgova ulica 7. II.

Spreten sten graf(inja)
se takoj sprejme. — Naslov pove uprava lista.

Oglašujte v Narodnem Dnevniku

Akviziterja

sprejme zavarovalnica proti stalni plači. Ponudbe z navedbo referene, pod šifro »Zavarovalnica« na »Publicitas« d. d. oglasni zavod, Ljubljana, Selenburgova ulica 7. II.

Fotografa

ali Amaterja za pokrajinske slike in stereofotografije, sprejmemo za stalno. Ponudbe z referencami in navedbo plače pod šifro »Fotograf« na »Publicitas« d. d. oglasni zavod, Ljubljana, Selenburgova ulica 7. II.

Stekleno

strešno opeko imajo stalno v zalogi Združene opekarne d. d. v Ljubljani.

RADIO-aparate

in sestavne dele ima v zalogi

FRANC BAR, Ljubljana

Cepkovo nabrežje št. 5.

Miklavž pride!

Kam? V detaljno trgovino FRAN DERENDA & CIE., Ljubljana, Erjavčeva cesta 2.

Kaj prinese? Oblačila in čevlje za dečke, deklice in otroke po reklamnih cenah.

Kaj naj storim? Hiti in kupi, dokler je še čas.

Dame in gospodje

z dobrim nastopom, za nabiranje naročnikov raznih ilustriranih in modnih časopisov se sprejmejo pod zelo ugodnimi pogoji. Pripravno kot postranski zaslužek. Pismene ponudbe pod šifro »Dober zaslužek« na »Propaganda«, reklamna družba z o. z., Ljubljana, Selenburgova ulica 7. II.

Okrajne zastopnike

za Kranj, Radovljico, Ljubljano, Kamnik, Logatec, išče večja zavarovalnica. Služba stalna in primerena za vpokoje. Ponudbe z opisom dosežanega poslovanja, pod »Stalno« na »Publicitas« d. d. oglasni zavod, Ljubljana, Selenburgova ulica 7. II.

Čevlje na obroke

proti jamstvu dobite pri trdki M. Trebar, Ljubljana, Sv. Petra cesta 6

»azn« nlo.

Slav. občinstvu uljudno naznanjam, da bodem od ponedeljka, dne 30. novembra dalje pekel kruh dvakrat dnevno, in sicer ob 11. uri popoldne in ob 15. uri popoldne. — Se priporoča Anton Preskar, pekarna, Dunajska cesta 5.

Sprejemajo se

popravila porcelanastih punčk. Na lačenje se polze: Glince, Tržaška cesta 28.

Vsak hoče ob Miklavžu in Božiču

napraviti svojim veselje s primernim darilom in to je le mogoče, če iste kupi pri trdki

JOSIP PETELINC - Ljubljana

ki ima veliko zalogo žepnih robcev, rokavic, nogavic, pleline, srajce za gospode, toaletne potrebščine, samovoznice, angleške šifone, fine klote, vezeno čipke, torbice, nahrbtnike, police in še veliko, veliko drugih lepih in potrebnih stvari po znatno znižani ceni. — Na veliko in malo!

Vrtnarske zadeve

posreduje

Goikova „Vrtnarska šola“ v Kranju.

Nepotrebna skrb za Miklavžovo in božično darilo, ker je trdka

JOSIP PETELINC - Ljubljana

znižala v to surho cene šivnim strojem in kolesom znamke „GRITZER“, „PHONIX“, „ADLER“ za 10% ugodna obročna odplačila.